

28 oktober 2024
Arbetsmarknadsdepartementet
Ert dnr: A2024/00878
Vårt dnr: 21, u2024, 6/yb

Studieförbundens yttrande över Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41)

Studieförbunden genomför ett stort och viktigt arbete inom integrationsområdet och anser att folkbildningen har en viktig roll att spela för integrationen, som bör synliggöras och ges goda förutsättningar. Studieförbunden beskriver i yttrandet hur studieförbunden bidrar, och framför synpunkter på de delar som har betydelse för folkbildningen.

Om studieförbundens integrationsverksamhet

Studieförbunden samarbetar med 15 000 föreningar och har studiecirklar i alla landets kommuner. Genom samarbeten med föreningar når studieförbunden en stor bredd av deltagare. Sedan det stora flyktingmottagandet 2015 har studieförbunden bedrivit folkbildning riktad till personer som är nya i Sverige. Under 2022 deltog var tredje asylsökande i studieförbundens folkbildning.¹ Innan ukrainare fick tillgång till SFI stod studieförbunden för en stor integrationsverksamhet för ukrainska flyktingar. Uppskattningsvis deltog 14 000 ukrainare i studieförbundens folkbildning under det första året.²

Studieförbunden har tidigare mottagit riktade statsbidrag för Svenska från dag ett, som från 2024 tagits bort. Sedan dess har verksamheten minskat, men studieförbunden bedriver fortfarande folkbildning med nyanlända, bland annat med TIA-medel, på uppdrag av kommuner eller i tillfälliga projekt. Flera studieförbund gör även uppdrag för Arbetsförmedlingen, bland annat Korta vägen och Rusta och matcha. Genom att bedriva SFI, yrkeshögskola, uppdragsverksamhet och folkbildning under samma tak kan studieförbunden ge ett brett stöd som bidrar till lyckad integration i hela landet.

¹ [Folkbildning med asylsökande 2022 \(folkbildningsradet.se\)](https://folkbildningsradet.se)

² Ibid.

Studieförbundens ideal om fri- och frivillighet stämmer väl överens med regeringens krav på egenansvar och självständighet. Studieförbunden bedriver en rad verksamheter som bidrar till regeringens integrationsmål. Verksamheterna består typiskt av en kombination av språkliga, sociala, demokratiska och ekonomiska aspekter. Studieförbunden kan ta ett helhetsgrepp om nyanländas integration som inbegriper såväl praktiska delar som relationer, tillit och nätverk.

4.3 Sektorsansvar införs för vissa myndigheter

Studieförbunden har ingen invändning emot förslaget att införa ett sektorsansvar inom integrationspolitikens fem huvudområden för fem olika myndigheter. Studieförbunden välkomnar förslaget att det i beskrivningen av de sektorsansvariga myndigheternas uppgifter framgår att de ska samverka med olika aktörer inom respektive sektor, bland annat civilsamhället. Vi vill dock höja ett varningens finger för att uppdelningen i olika sektorer kan göra att studieförbundens breda ansats inom integrationen inte fångas upp inom någon sektor och att goda verksamheter inom folkbildningen inte synliggörs eller ges förutsättningar att ha den breda ansats som vi vet är så framgångsrik.

4.4 Ett nationellt integrationsråd inrättas

Studieförbunden tillstyrker förslaget att införa ett nationellt integrationsråd, och välkomnar att förslaget inbegriper ett uppdrag om att främja samverkan bland annat med organisationer inom det civila samhället. Studieförbunden anser dock att det civila samhället bör vara representerat i det nationella integrationsrådet. Folkbildningen spelar en viktig roll för integrationen, och genomför ofta sin folkbildning i samverkan med andra föreningar. Studieförbunden anser att Folkbildningsrådet, som har ett sektorsansvar för folkbildningen, ska medverka i det nationella integrationsrådet.

4.5 Breddad samverkan på regional nivå

Studieförbunden har ingen invändning mot förslaget att landets länsstyrelser ska verka för att det av riksdagen fastställda nationella integrationspolitiska målet uppnås. Studieförbunden vill i sammanhanget lyfta fram att det finns tjugo länsbildningsförbund i landet. De utgör viktiga regionala och lokala mötesplatser för studieförbunden och borde vara en relevant samarbetspart för länsstyrelserna.

5.4.4 Uppföljning av delmålet om utbildning och kvalificering

Vad gäller delmålet om utbildning och kvalificering beskriver utredningen en rad indikatorer, och bedömer att indikatorerna kan kompletteras med en analys av bland annat "Vuxnas deltagande i lärande". Utredningen nämner SCB:s undersökningen Adult Education Survey som en viktig källa för att beskriva vuxnas deltagande i det livslånga lärande. Studieförbunden saknar här statistiken över deltagande i folkbildningen.

SCB är statistikansvarig myndighet och för statistik över deltagare i folkbildningen. Studieförbunden rapporterar årligen detaljerad statistik som är knuten till deltagarnas personnummer, varpå den är nedbrytbar på samtliga bakgrundsvariabler. Studieförbunden anser att även statistik över deltagande i folkbildningen bör användas för analys av måluppfyllelsen.

För branschorganisationen Studieförbunden i samverkan

David Samuelsson

Generalsekreterare